

СЛОВО

на Богоявление

Разкриването на кръщенската благодат като най-главна цел в живота на християнина

Произнесено в руската църква "Св. Николай", гр. София, 6/19.01.1947 г.

ПОЗДРАВЯВАМ ви, мои възлюбени в Христа чеда, с великия празник Кръщение Господне!

Господ се е кръстил, за да положи начало на нашето кръщение. По време на Господнето Кръщение над Христа видимо слязъл Дух Свети, заради Чието изпращане на човешкия род Господ дошъл на земята. Защото изпращането на благодатта на Светия Дух, както учел за това Сам Господ (Йоан 16:7), Неговите апостоли и св. отци на Църквата, е било цел на идването Му в света, на Неговите страдания и кръстна смърт.

О, ако разбирахме напълно какво велико и спасително за нас благо представлява благодатта на Светия Дух! Тогава ние всецяло бихме се устремили към това благо като към най-драгоценно за нас съкровище, което според учението на св. Антоний Велики е именно онзи скъпоценен бисер (Мат. 13:46) или онова имане, скрито в нива (Мат. 13:44), което ние, по думите на Христа, трябва преди всичко да търсим (Мат. 6:33).

За съжаление повечето православни християни нямат никакво понятие за благодатта. Да не говорим за католиците, у които благодатта не действа; за лутераните, евангелистите и другите сектанти, които нямат благодат. Да не говорим и за езичниците, които нямат нищо християнско.

Наистина, както Сам Бог по Своето същество, така и Неговото свойство - Божествената благодат, са непостижими. Непостижими са дори проявите на тази благодат. Ето защо божественият Псалмопевец е казал: Твоят път в морето, Твоите пътеки в големите води и Твоите следи са незначайни (Пс. 76:20).

Тези думи ясно говорят, че не само благодатта на Светия Дух като Божие действие - пътища и пътеки, но и следите на това Божествено действие, т.е. проявленията на благодатта, са непостижими за нашия разум.

Господ обаче ни е дарувал способността да чувствуваме, да усещаме в себе си проявленията на благодатта на Божествения Дух. Така са познавали тази благодат св. апостоли, когато те, съгласно обещанието на Христа, били кръстени с Дух Свети и благодатта слязла над тях във вид на огнени езици. Те са я усещали като озарение и просветление на своя разум, стигащо до проникване в самите дълбини на Божествената Премъдрост. Апостолите са изпитвали тази благодат като непобедима сила за борба със злото, за неотклонно изпълняване на всички спасителни заповеди и за извършване на дивни знамения и чудеса. Те са усещали тази благодат и като райско блаженство, като божествена радост, която по думите на Христа, никой не можел да им отнеме с никаква скръб. Тези дивни прояви на благодатта са станали достъпни не само на св. апостоли, но и на всички вярващи в Христа от момента на тяхното кръщение. И всички свети люде започнали да я познават в нейните проявления.

Същата тази благодат като райско блаженство, като мир Христов и като любов Христова, изпитал веднъж, заради великото молитвено дръзновение на преп. Серафим Саровски, и грешният, обикновен човек Николай Мотовилов.

Знаменателно е, че още преди Мотовилов да усети в себе си нейните благодатни прояви, той видял лицето на св. Серафим да се озарява от божествена светлина. Тази нетварна светлина е първата и неотменна проява на даруваната ни от Господа в св. Кръщение благодат. Ето защо преди апостолите Петър, Яков и Йоан да видят на планината Тавор царството Божие, дошло в сила (Марк 9:1), и да почувствуват в своите сърца райското блаженство, Господ се преобразил пред тях: И когато се молеше, се казва в Евангелието, видът на лицето Му се измени, и дрехата Му стана бяла, бляскава (Лука 9:29).

С тази божествена светлина се озарило лицето и на св. първомъченик Стефан. И всички, които седяха в синедриона, се вгледаха в него и видяха, че лицето му беше като лице на ангел (Деян. 6:15). Св. Антоний Велики също бил познавай по тази божествена светлина, която озарявала лицето му. Такова благодатно сияние струяло от лицето на св. Николай и на преп. Серафим Саровски, особено когато последният се причастявал със светите Христови Тайни.

Тази благодатна светлина била присъща и на всички светии, макар че оставала невидима за хората. Но демоните винаги я виждали и нейните лъчи ги опалвали, затова те така се страхували от светците. Понякога тази светлина на Божиите угодници била съзерцавана и от обикновени хора за тяхно утешение и за укрепване във вярата и християнския живот.

Именно към тази благодат, към нейните прояви, към нейното разкриване в нас, сме длъжни и ние с вас, възлюбени, да се стремим с цялото си сърце като към най-главна цел на нашия живот. Ако нямаме този стремеж, то ще бъдем виновни в потъпкване на Кръвта, която Господ е пролял на Кръста, за да ни дарува в Кръщението благодатта на Светия Дух, която след това ние трябва да разкриваме и преумножаваме в нейните проявления. Ако не сторим това, ние ще бъдем подобни на лукавия и ленив раб, който вместо да умножи таланта, даден му от Бога, го закопал в земята (вж. Мат. 25:18). Тогава ще бъдем подобни и на неразумните девици, чиито светилници се оказали без елей и затова - без огън, и поради липсата на ревност към богоугаждане те останали извън спасителния чертог (вж. Мат. 25:1-13).

Дано не ни постигне това! Нека винаги помним думите на св. Симеон Нови Богослов, че онзи, който няма за цел на своя живот разкриването на кръщенската благодат, няма да наследи Небесното Христово царство. Нека никога не забравяме и думите на преп. Серафим Саровски, който е казал, че цел на целия наш християнски живот трябва да бъде придобиването благодатта на Светия Дух, т.е. разкриването ѝ в нас до степен на нейните дивни прояви.

По какъв начин трябва да разкриваме или, иначе казано, да преумножаваме и да възгряваме благодатта на Светия Дух, получена от нас при Кръщението? Трябва да правим това посредством неотклонно изпълняване на Божиите заповеди. В това се състои цялото дело на нашето спасение и това е пътят на спасителния живот.

Да, този път е труден и много тесен. Затова Господ е казал: Тесни са вратата и стеснен е пътят, който води в живота, и малцина ги намират (Мат. 7:14). И колко е жалко, че мнозина православни християни не искат да вървят по този тесен път на изпълняване спасителните заповеди, а предпочитат да вървят по широкия път на безпрепятственото удовлетворяване на своите страсти, на своята собствена воля. Тогава Господ почти насила започва да ни тегли към спасението и вместо кръста

на изпълнението на Неговите заповеди ни изпраща кръста на всевъзможните сърдечни скърби. В този случай от нас се изисква безропотно, търпеливо да понасяме изпратените ни скърби, изисква се не да снемеме от себе си бремето на този кръст, а всячески да изпълняваме думите на Христа: с търпението си спасявайте душите си (Лука 21:19).

Ако вървим по този спасителен път с християнско търпение, то Господ ще ни постави по-високо дори от великите подвижници на благочестието.

Някога св. Антоний Велики и св. Теодосий Велики пророчествували, че в последните времена ревността към подвизите на християнския живот ще оскъдне и вече няма да има такива свети отци като просиялите в древни времена със своите подвизи и благодатни дарования. Благочестието ще отслабне и монасите ще живеят в света така, че по нищо няма да се отличават от светските хора. Но сред тези християни от последните времена, както са предсказали древните св. отци на Църквата, ще има и такива, които ще съумеят благополучно да се скрият под покрива на смирението и ще се спасяват чрез сърдечни скърби. В Божиите очи те ще стоят по-високо от великите подвижници на древността.

И тъй, възлюбени в Христа чеда, нека неотклонно да изпълняваме светите Божии заповеди. Ако пък се провиним пред Бога с нарушаване или потъпкване на тези заповеди, нека с търпение и смирение да носим кръста на тежките сърдечни скърби, изпратени ни от Него.

Тогава кръщенската благодат на Светия Дух ще възсияе в нас със своята божествена светлина и с другите свои дивни прояви. Тогава над нас ще се изпълнят думите на чудното църковно песнопение, което днес чухме на Божествената литургия: Които в Христа се кръстихте, в Христа се облякохте, и благодатта на Кръщението ще бъде за нас Христова одежда.

Тази Христова одежда или, което е същото, благодатната божествена светлина, ще ни покрие от всички бесовски козни, от бедите и скърбите. Тя ще ни покрие от всички нападения на бесовете, когато след смъртта ни нашите души преминават въздушните митарства. Тази одежда, тази благодат, която сме получили при Кръщението и която сме преумножавали чрез изпълняване на заповедите и понасяне на скърбите, ще ни покрие на Страшния Христов съд. Като брачна одежда тя ще ни въведе в Небесния чертог на нашия Спасител и ще стане за нас причина и източник на вечна

непрестанна радост в Небесното царство на нашия Господ Иисус Христос.
Амин.